

קונטרס
יפה
ירושתינו

משנת אדונינו מורינו ורבינו צדיק הדורות
נמ"ח מוהר"ן מברסלב זצוק"ל
מפי
הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

ספה"ק משיבת נפש

אותיות
י"ד - י"ז

אידיש

מועתק מלשונו הזהב

קונטרס י'
חודש אייר תשפ"ד לפ"ק

לשמיעת המאמר מפי הגה"צ שליט"א, ולהערות והארות

קול דורשי יחודך

718-586-5199

בא"י 0765997840

~ ~ ~

ניתן לקבל מידי חודש הקונטרס באימל: yyryms1@gmail.com

וכן ניתן לקבל את הקונטרס דרך הדואר, במחיר חודשי של \$20

עבור הוצאת עריכת הקונטרסים

נא להשאיר הודאה בקול דורשי יחודך נומער 9, או לשלוח אימל בבקשה

©

כל הזכויות שמורות

בהכוננת בית מורינו הגה"צ שליט"א

אר"י: 02-313-2210

ארה"ב: 518-329-9797

ענגלאנד: 44-33-0613-0927

נסדר לדפוס ע"י:

ישר
Publishing & Production
718.484.2189

תוכן המאמר

- א געמיינט אז ער איז אראפגעפאלן.....
- ג ווער ס'האט געענדיגט קען שוין גיין.....
- ה אן אנדער דאווענען!.....
- ז געוואוסט דאס איז זיין לעצטער טאג.....
- ח מען וועט אויסלאכן די פריערדיגע יצר הרע'ס.....
- ט פארקויפט פאר 'נזיד עדשים'.....
- יא א הייליגע יצר הרע.....
- יב היצר הרע בקרבתו לפני ה'.....
- יג נישט זיך שטופן.....
- טו מדרגת 'נכנס ויצא בשלום' שייך לכל אחד ואחד.....
- טז זיך דערלערנען פון די אייגענע דורכפעלער.....
- יח געהייסן צוריק אריינשטעקן דער אַרבל.....

קונטרס י'

אותיות: י"ד – י"ז

אות י"ד

אם מתעורר אדם לתשובה אוי בְּשׂוּצָה לִבְנִים בַּעֲבוּרַת הַשֵּׁם וּלְנִסְעַ
לְהַצְדִּיק, מִתְנַבֵּר עָלָיו כָּכָל פֶּעַם יֵצֵר הָרַע יוֹתֵר גָּדוֹל, עַל בֶּן צָרִיף
כָּכָל פֶּעַם הַתְּנַבְרוֹת בְּיוֹתֵר וְהַתְּחִיבוֹת חֲדָשׁ נֶגֶד הַיֵּצֵר הָרַע הַחֲדָשׁ
שְׂמֵתֵנְבֵר עָלָיו כָּכָל פֶּעַם וּמִזֶּה בָּא מֵה שְׁלִפְעָמִים בְּשִׁנְתֵּעוֹרֵר הָאָדָם
לְנִסְעַ לְאִנְשֵׁי אָמֶת, יֵשׁ לוֹ תְּשׁוּקָה גְּדוֹלָה וְאַחֵר כִּי בְּשִׁמְתֵּחִיל לְנִסְעַ
נִחְלֵשׁ חֲשָׁקוֹ, וְלִפְעָמִים כְּשֶׁבָּא לְהַצְדִּיק בְּעֲצָמוֹ נוֹפֵל מִתְּשׁוּקָתוֹ
לְגַמְרֵי כֹל זֶה נִמְשָׁךְ מִכְּחִינָה הַנּוֹכֵר לְעִיל, כִּי תִיכֶּה בְּשִׁנְתֵּעוֹרֵר לְנִסְעַ
לְהַצְדִּיק הָאָמֶת אוֹי הַמִּית יֵצֵרוֹ הָרַע שֶׁהָיָה לוֹ בַּתְּחִלָּה וְאַחֵר כִּי
בְּשׂוּצָה לְנִסְעַ, נִתְּהוּהָ לוֹ יֵצֵר הָרַע חֲדָשׁ חֲזָק מִבְּתַחֲלָה, כִּי כָּל
הַגְּדוֹל מִחֲבָרוֹ יֵצֵרוֹ גְּדוֹל מִמֶּנּוּ. עַל בֶּן מִי שְׂוּצָה לְקַרֵּב אֶת עֲצָמוֹ
לְהַשֵּׁם וְיִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת צָרִיף הַתְּחִיבוֹת חֲדָשׁ כָּכָל פֶּעַם נֶגֶד הַיֵּצֵר הָרַע
הַחֲדָשׁ שְׂמֵתֵחֲדָשׁ עָלָיו כָּכָל פֶּעַם.

(ליקוטי מוהר"ן סי' ע"ב)

געמיינט אז עד איז אראפגעפאלן...

"אם מתעורר אדם לתשובה"

- אז א מענטש ווערט דערוועקט לתשובה, ער ווערט נתעורר צו
השם יתברך, צו תורה און צו תפלה.

"אוי בְּשׂוּצָה לִבְנִים בַּעֲבוּרַת הַשֵּׁם וּלְנִסְעַ לְהַצְדִּיק";

עס איז דאך דא אסאך מאל וואס ער הייבט אָן אריינצוגיין אין עבודת השם, און ער וויל פארן צום צדיק זיך באנייען און מקבל זיין א דרך אין עבודת השם. איז דעמאלטס -

"מִתְנַבֵּר עָלָיו בְּכָל פֶּעַם יֵצֵר הָרַע יוֹתֵר גְּדוֹל"

- ער באקומט אמאל נייע סארטן יצר הרע'ס, נייע סארטן כפירות ח"ו, צו נייע סארטן 'רע'.

זאגט דער רבי, מען זאל וויסן אז עס גייט אזוי;

"עַל בֶּן צָרוּף בְּכָל פֶּעַם הַתְּנַבְרוֹת בְּיוֹתֵר וְהַתְּחִיבוֹת חֹדֶשׁ נֶגֶד הַיָּצֵר הָרַע הַחֹדֶשׁ שְׁמֵתְנַבֵּר עָלָיו בְּכָל פֶּעַם".

דער אמת איז, א מענטש האט אויף דער וועלט אסאך צו מתקן זיין, איז ווען עס דערוועקט זיך א רע ביי א מענטשן איז דאס א הזדמנות צוצוברעכן א חלק הרע פון זיך און פון דער גאנצער בריאה! דאס איז א דבר נצח!

לפי וואס דער מענטש איז - אזא סארט 'רע' האט ער; אמאל אז א מענטש ווערט גרעסער, גיט מען אים א גרעסערע 'רע' - כדי ער זאל 'דאס' צוברעכן. אט דאס איז דער ענין פון "כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו"^[א].

"וְיִמְזַח בָּא מַה שְּׁלִפְפַּעְמִים בְּשִׁנְתֵּי עוֹרֵר הָאָדָם לְנִסֵּעַ לְאַנְשֵׁי אֲמֵת, יֵשׁ לוֹ תְּשׁוּקָה גְּדוֹלָה".

- ער באקומט א געוואלדיגע תשוקה צום אמת, און צו די אנשי אמת, ער האט א התעוררות.

"וְאַחַר כֵּן בְּשִׁמְתֵּי חֵיל לְנִסֵּעַ, נִחְלָשׁ חֲשָׁקוֹ"

- עס פאלט אים אראפ דער חשק.

"וְלִפְעָמִים בְּשִׁבְאָ לְחֻצְרִיק בְּעֵצְמוֹ, נוֹפֵל מִתְּשׁוּקָתוֹ לְנִמְרֵי, כָּל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַנּוֹכַח לְעֵיל".

דאס הייסט, נישט פשט - ער איז אראפגעפאלן, נאר מען גיט אים א נייע 'רע'. אדרבה, וויבאלד דו געפינסט זיך ביים צדיק, וויבאלד דו געפינסט זיך אויף א העכערע מדריגה, גיט מען דיר אזא סארט רע וואס פאסט אז דו זאלסט דאס ערשט צוברעכן^[2].

"כִּי תִיכֶּה בְּשִׁנְתֵּי עוֹרֶךָ לְנִסְעָה לְהִצְדִּיק הָאֵמֶת אֲוִי הַמִּית יִצְרוּ הָרַע שְׁהִיָּה לוֹ בְּתַחֲלָה".

- דאס אליין, מיט דעם 'התעוררות' אליין. ווייל דו זעסט דאך אז ער וויל ווערן מקורב צום צדיק, ער וויל זיין אן ערליכער איד, איז דאך דאס אליין 'שוין' א העכערע מדריגה.

"וְאַחַר כֵּן בְּשִׁרְוֹצָה לְנִסְעָה, נִתְהוּהָ לוֹ יִצְרֵה הָרַע חֲרָשׁ חֶזֶק מִבְּתַחֲלָה, כִּי כָּל הַגְּדוֹל יִמְחַבְרוּ יִצְרוּ גְּדוֹל מִמֶּנּוּ".

ווער ס'האט געענדיגט קען שוין גיין...

אינ'אמת'ן, די זאך שטייט שוין פון אר"י הקדוש אויך^[2], עס איז דא אמאל א מענטש וואס ער ענדיגט א געוויסער זיכוך פון א געוויסער זאך און מען ווערט מסוגל און מען איז מקבל א נייע נשמה, א נייעם ניצוץ, איז גלייך באקומט ער א נייע רע, ווייל מען גיט אים ווייטער מיט וואס זיך צו שלאגן.

ווייל דער אמת איז, עס איז א גרויסער טעות ביי מענטשן וואס מען מיינט אז מען דארף ענדיגן - 'עס וועט קומען א צייט - געענדיגט מיט דעם יצר הרע'...

ב. עיין לעיל ב'משיבת נפש' אות ו': **ובזה טועים החסידים הכשרים הרבה**, כשרואים שפתאום מתגברים עליו תאוות ובלבולים ומניעות, **ונדמה לו שנפל ממדרגתו** מחמת שבזמן הקודם לא היו אלו התאוות והבלבולים מתגברים עליו כל כך והיו נחים קצת, על כן הוא סובר שנפל חס ושלום. **אבל באמת אין זה נפילה כלל רק שזה מחמת שצריך לעלות מדרגא לדרגא לפי בחינתו**, ומחמת זה מתגברים עליו מחדש בהתגברות גדול יותר כל התאוות והבלבולים והמניעות והעקמימות שבלב וכו'.

ג. עיין ספר שער הגלגולים.

אזוי ווי אין גשמיות דאכט זיך אמאל א מענטשן אז עס וועט קומען א צייט וואס עס וועט אים זיין גוט, ער וועט האבן א ווילא, ער וועט האבן געלט, ער וועט זיך נישט מוטשענען אויף פרנסה - אזוי דאכט זיך דעם מענטשן, אבער עס איז נישט ריכטיג, **"אדם לעמל יולד"**^[7].

די זעלבע זאך איז אין רוחניות^[8]; עס דאכט זיך דעם מענטש אז ער וועט קומען 'על מי מנוחות' - אזוי ווי מען איז מאמין אז עס וועט אזוי זיין ביי ביאת המשיח אין דעם "אלף השביעי"... אבער דער אמת איז, עס איז נישט ריכטיג, א מענטש וואס קומט אראפ אויף דער וועלט איז א שליח, ער איז א שליח צו מנצח זיין את יצרו.

ד. איוב ה, ז. עיין שיחות הר"ן אות ו'; ליקו"מ תניינא ס' קי"ט, ועוד.

ה. עיין גליון 'להמליכו וליחדו' (גליון כ"ח, מאמר המרכזי) וז"ל הגה"צ שליט"א: פעם הייתי בבית הבראה, ובסעודה שלישית בקשו ממנו לישא דברים לפני הקהל, אז אמרתי שהכתוב אומר (איוב ה, ז) **"אדם לעמל יולד"**, וא"כ מנין יש לנו רשות לשהות בבית הבראה, מנין לוקחים רשות לפוש ולאגור כוחות, **הכתוב אומר "אדם לעמל יולד" וכל העולם עומד כנגדו**, מנסים להילחם בזה, ממציאים פטנטים וכל מיני המצאות להקל את החיים על האדם, ובכל זאת החיים נעשים קשים יותר... **לא יוכלו להתחמק מזה בשום אופן שבעולם!**

אלא חז"ל אמרו בגמרא (סנהדרין צט ע"ב): **'כולהו גופי דרופתקי ניהו'** - כל הגופים לעמל נבראו (רש"י), **'טוביה לדזכי דרופתקי דאורייתא'** - אשרי למי שזכה והיה עמלו וטרחו בתורה (רש"י), כי במקום להתייגע עם הטרא אחרא היא זוכה להתייגע ולעמול בתורה! ובכן - אמרתי אז לפנייהם - מנין יש לנו רשות להקים בית הבראה, כי העולם טועים - כששואלים לאחד 'למה אתה עוסק ועובד על פרנסה יומם ולילה', הוא עונה ואומר: 'מה קושיא היא זו, יבוא זמן ואקנה לי וילה ודירה נאה, יהיה לי ממון רב מונח ב'בנק' ואהיה רגוע שגן ושלי...'

אך האמת היא שדמיונו זה **'לא היה ולא נברא!'**, כי "אדם לעמל יולד" היא מציאות! וההיפך הוא הנכון, מה שאנו נותנים מרגוע לנפשנו לפעמים, אינו אלא כדי שנוכל להמשיך לעבוד עבודתינו, **ונמצא המנוחה שלנו היא כדי שנוכל המשיך לעבוד, ואין אנו עובדים כדי שנוכל אח"כ לשבת במנוחה...**

העולם לא נברא למטרת 'מנוחה', כי 'יום מנוחה' הוא **'ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים'** - אז יהיה יום מנוחה, ליהנות מזיו השכינה, כל אחד יעמוד על מקומו הראוי ששם הוא שורש נשמתו בהש"ת כביכול, אז יהיה מנוחה נכונה!
אך כאן בעולם הזה צריך לעמול ולהתייגע לקראת המנוחה העתידה לבוא עלינו לעתיד.

מנצח זיין אפיקורסות, מרבה זיין בתורה, מרבה זיין בתפילה, זיך אויפבויען די אמונה הקדושה!

אז עס קומט אָן אַן אנדערע רע - איז דא אַן אנדערע עבודה, אַן אנדערע מלחמה. אויב מען ענדיגט - אז א מענטש זאל שוין ענדיגן, וואלט ער געדארפט ענדיגן (זיין לעבן) - גייט ער שוין אהיים, קען ער שוין נישט ארבעטן^[1].

די גמרא זאגט אין ירושלמי^[2], אז רבי בון איז נסתלק געווארן ביי די אכט און צוואנציג יאר, האט דער מספיד אים מספיד געווען אז ער האט געלערנט אין אכט-און-צוואנציג יאר וואס א 'תלמיד ותיק' לערנט אפ אין הונדערט יאר!

איז דער פשט, ער האט געענדיגט אינגאנצן, ער האט געענדיגט, האט מען אים צוגענומען.

קומט אויס, אמאל אז מען ענדיגט שוין, קען מען שוין גיין...

אַן אַנדער דאווענען!

כל זמן מען לעבט איז דא אַן עבודה בכל עת ורגע, אלע טאג דארף מען זיך מתחדש זיין איבער א נייעס, **"הַמְחִדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית!"**^[ח].

ו. עיין חיי מוהר"ן ש"ל: אמר (רביז"ל), אני יכול לעשות מכולם צדיקים גמורים נוראים, אבל מה יהיה, אם כן יעבוד השם יתברך בעצמו את עצמו (כלומר שרצונו הוא שאנחנו בעצמו נתייגע בכחו ועצותיו הקדושים להשיג עבודת השם. אבל לא שהוא יתן הכל לגמרי) ... וכן אמר לי פעם אחת בענין זה, **אם היה השם יתברך בעצמו רוצה שהוא יתברך בעצמו יעבוד את עצמו, אם כן לא היה צריך אותך.** (כלומר, שהצדיק יכול להמשיך רצון השם יתברך שיעזרוהו בעבודתו אף על פי שעשה מה שעשה וראוי לרחקו אף על פי כן יכול הצדיק לעורר רחמי השם יתברך עליו שיקרבו לעבודתו, אבל לא שהשם יתברך יעשה הכל בעצמו).

ז. ברכות פ"ב, ה"ח.

ח. ברכת יוצר. ועיין ליקוטי הלכות הל' בשר בחלב ה"ד, אות א': ובשביל זה משנה ה' יתברך הנהגת העולמות בכל עת ורגע הכל בשביל האדם, כי ה' יתברך מתגלגל עם העולם

עס שטייט אין אר"י הקדוש אין "שערי מאמרי רז"ל" [ט]: יעדעס דאווענען פון יעדן טאג איז אן אנדער דאווענען וואס אזא דאווענען איז נישט געווען מיום הבריאה! עס איז דא אן אנדער חידוש אין "אלקי אברהם", אן אנדער חידוש אין "אלקי יצחק", אן אנדער חידוש אין "אלקי יעקב" - ביי יעדער תפילה - דער אר"י הקדוש זאגט עס מפורש.

דו מיינסט טאקע אז אלע טאג איז דאס דער זעלבער דאווענען ווי נעכטן, אבער דו זאלסט וויסן - עס איז א דבר חדש לגמרי לגמרי! עס איז דא חידושים ברוחניות, אזעלכע נייע חידושים וואס זענען מעולם נישט געווען! אז א מענטש דאוונט מיט כוונה, טוען זיך אט די תיקונים מיט דעם דאווענען!

דערפאר, זאגט ער, דארף מען דאווענען בכל כוחו, ווייל דו ווייסט נישט וואספארא סארטן התחדשות ווערט מיט יעדער תפילה!

אזוי אויך די זעלבע זאך איז דא א התגברות הרע לפי דער "זה לעומת זה עשה האלקים", אלע טאג איז דא נייע סארטן יצר הרע'ס וואס דאס קען מען קיינמאל נישט צוברעכן נאר דוקא ערשט, דוקא בשעת דו ביסט אין דער מדריגה [י].

בכל דור ודור ובפרטיות עם כל אדם ואדם בכל יום ובכל עת ובכל שעה, ומשנה הנהגת כל העולמות מראש ועד סוף בכל עת ורגע כנ"ל, הכל בשביל לרמז לכל אחד ואחד רמזים כפי מה שהוא שיתקרב אליו יתברך ממקום שהוא שם בעת ההוא, וכו' עיין עוד שם.

ט. עיין שם בפירוש מוהרח"ו ז"ל על אבות פ"ב ד"ה רש"א, וז"ל בא"ד: גם אפילו בימי החול עצמה אינו דומה תפלה של יום זה לתפלה שלאחריו. ולא ראי זה כאי זה. ואין לך כל תפלה ותפלה מיום שנברא העולם עד לעתיד שתדמה לחבירתה כלל ועיקר ... וזהו סוד שאנו אומרים בכל יום ובכל שעה התפלה ואינו מספיק בתפלה אחת ביום, והטעם הוא כי בכל תפלה ותפלה נעשית בחינה מחודשת מה שלא נעשה בתפלה זולתה, ודי בזה, וכו' עיין שם.

י. עיין תולדות יעקב יוסף פר' ויקהל אות ג': מבואר בכתבי האר"י זלה"ה שאין בחינת תפילה של יום זה דומה לתפילת יום מחר עד ביאת המשיח, וזהו כוונת המשנה ברכות (פ"ד מ"ד) העושה תפלתו קבע אין תפלתו תחנונים יעו"ש. ושמעתי בשם מורי מופת על

געוואוסט דאס איז זיין לעצטער טאג...

עס איז דא א ווארט^[א], משה רבינו האט געזאגט^[ב]: "בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם, לֹא אוֹכֵל עוֹד לְצֵאת וּלְבֹא". וואס איז דער פשט? אפילו דער צדיק - ווער האט השגות אין די ירידות פון משה'ן - הלואי וואלטן אונזערע גרעסטע עליות געהאלטן ביי די ירידות פון משה'ן; אבער עם-כל-זה איז דא אלעמאל אן ענין פון א ירידה, וואס דורכדעם איז ער איז זיך מער מתגבר מיט תורה ותפילה, וואס דורכדעם באקומט ער אן עליה; און אזוי גייט ווייטער א ירידה און ווייטער אן עליה.

זאגט ער, איך דערקען אז היינט איז דאס לעצטער טאג מיינער, ווייל איך זעה אז "לא אוכל עוד לצאת ולבא" - איך שטיי שוין אויף איין דרגא וואס אין דער דרגא גייט נישט מער קיין ירידה, איז פשט, אויב מען פאלט נישט - איז שוין אויך נישטא קיין עליה. אט דאס איז דער פשט פון "לא אוכל עוד לצאת ולבא", ממילא איז עס שוין דער לעצטער טאג!

אבער כל זמן עס איז נאכנישט דער לעצטער טאג איז דא נאך עליות מיט ירידות; אזוי איז דאס ביי יעדן איינעם לפום דרגיה ולפי ענינו^[ג].

זה מן המחשבות זרות שבאו לאדם באמצע תפילה מסוד השבירה ורפ"ח ניצוצין שצריך האדם לברר בכל יום, והם באין שיתקן אותם ולהעלותן, ואין מחשבה זרה של יום זה דומה למחשבה של מחר, והוא בחון למי שנותן לב על זה.

יא. עיין פרי צדיק לפר' וילך ושבת שובה - אות א'.

יב. דברים לא, ב'.

יג. והעצה האין להתאחז בימי הירידה עיין אוסף מכתבים (ח"א מכתב כ"ד) וד"ל הגה"צ שליט"א: מה שכתבת לי שבעת הצורך שוכחים את הכתוב בספרים הק', הנה כן הוא המציאות בעולם הזה עם כל הדברים הקדושים, שבעת הנסיון נשאר רק רשימת זכרון בעלמא, שבזה צריכים להתחזק שהסומא כל האור שלו הוא מה שזוכה מקודם, שזה הוא הדרך האמת. ואף שעתה נדמה לו חושך ואפילה מכל הצדדים, והדרך הנכונה והדרך שיכולה לשבור את הראש נראות לו שוות, ועוד יוכל להיות שהדרך הנכונה נראית לו כקיר, והדרך

מען וועט אויסלאכן די פריערדיגע יצר הרע'ס

דערפאר דארף ער וויסן;

”על כן מי שרופצה לקרב את עצמו להשם יתברך פאמת,
צריך התחוקות חדש בכל פעם נגד היצר הרע החדש
שמתחדש עליו בכל פעם.”

מען זעט טאקע א חילוק אין הנהגת העולם, יעדן טאג איז דא אן אנדער סארט יצר הרע, מיט אנדערע סארטן חן של שקר, מיט אנדערע סארטן שגינות, אז עס קומט דער צווייטער דור לאכט ער פון דעם פריערדיגן יצר הרע - וואספארא טעם האט עס געהאט? אזעלכע סארטן משוגעת'ן, אזעלכע שטותים והבלים.

עס איז געווען זמנים וואס רציחה איז געווען דער שטארקסטער יצר הרע - א יצר הרע פון רציחה, קומט דער צווייטער דור - לאכט מען פון אזא יצר הרע, און מען נעמט זיך צו א צווייטע יצר הרע, אלעמאל קומט דער יצר הרע מיט אן אנדער סארט (צורה).

דערפאר, אז א מענטש איז זוכה אז ער צוברעכט אלעמאל אן אנדער חן של שקר, אן אנדער סארט הבל עולם הזה פון דער סטרא אחרא, איז ער זוכה 'לעומת זה' צו באקומען אין אלוקות אן אנדער

שיכול לשבור ראשו נדמית לו לדרך נכונה, עכ"ז אם הוא מקשר את עצמו להזכרון של קודם, אז הוא הולך לבטח ומצליח דרכו, או אם הוא שומע לקול פקח נאמן המראה לו את דרכו הישרה, או ע"י מקלו שגידי לו. נמצא שכל אורו היא האמונה בעצמה בעת שהזדיח לו האור הטוב או אמונה בהצדיקים ההולכים לאור. וראה עד"ז בלק"מ (סי' רכב). מוהרנ"ת בלק"ה מדבר הרבה ממה שישאל מונים לירח. ויש סודות הרבה עד"ד מיעוט הירח, שמתמעט ומתגדל, וכל סוד הירידה תכלית העליה, וכל סוד איך שמתאחזים בעת הירידה, נרמז בהירח. וחשבתי ע"ז כי כשמדברים מיירדה חושבים שהירידה היא רק קצת פחות מהעליה, ולא כן הוא, כי הירח שהי' מאיר כשמש, היתה הירידה שלו שלקחו ממנו אורו לגמרי, וכל אורו הוא זה שעומד נגד השמש והשמש זורחת עליו. כי זה הוא הדרך בעת הירידה, בפרט ובכלל בעולם הזה שדומה ללילה, שנבטל את עצמינו, שהשמש והאור האמיתי תזרח עלינו, אע"פ שבאים לפעמים לבחינה שאנו חשוכים לגמרי ח"ו, צריכים להתחזק ברשימו חלש מהזכרון שלא האור הקודם, ועם זה עוברים את כל החושך, עד שחוזרים ומגיעים אל האור.

סארט גוֹן, אָן אנדערע השגה אין דעם אויבערשטן, אָן אנדער חיות אין השם יתברך מיט אָן אנדער סארט געשמאק.

לפי די רע וואס ער האט צובראכן, אזא טוב ווערט דערוועקט נגד.

*

אות ט"ו

כי יש כִּמְהַ בְּחִינּוֹת בְּיֵצֶר הָרַע וְהָרַב הָעוֹלָם הַיֵּצֶר הָרַע שְׁלֵהֶם הוּא נְמוּד וּמְנַשֵּׁם מְאֹד, רוּחַ שְׁמוֹת מְמֹשׁ. וּמִי שֵׁיִשׁ לוֹ דַּעַת צַח כָּל שְׁהוּא וּמְשַׁעַר בְּלִבּוֹ קָצֵת אֶת גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא וְתַבְרָה, בְּנֹדְאֵי הַיֵּצֶר הָרַע הִזָּה הוּא אֲצֵלוֹ שְׁמוֹת גְּדוֹל וְשִׁנְעוֹן וְאִפְלוּ נִסְיוֹן שֶׁל תְּאוֹת נְאוּף הוּא אֲצֵלוֹ שְׁמוֹת וְאִין צְרִיךְ שׁוּם הַתְּנַבְרוֹת נְגִדוֹ, רַק שֵׁיִשׁ לוֹ יֵצֶר הָרַע אַחַר גְּבוּהַ מְזַה תְּרַבָּה, אֲבָל זֶה הַיֵּצֶר הָרַע שֶׁל רוּב הָעוֹלָם הוּא שְׁמוֹת גְּדוֹל בְּאֵמֶת לְמִי שְׁהוּא רַק בַּעַל שֶׁכָּל אֵמֶת לְבַר.
(ליקוטי מוהר"ן שם)

פארקויפט פאר 'נזיד עדשים'...

"כי יש כִּמְהַ בְּחִינּוֹת בְּיֵצֶר הָרַע"

- עס איז דא אסאך סארטן בחינות אין דער יצר הרע. יעדער איינער דארף צוברעכן זיין יצר הרע.

"וְהָרַב הָעוֹלָם הַיֵּצֶר הָרַע שְׁלֵהֶם הוּא נְמוּד וּמְנַשֵּׁם מְאֹד, רוּחַ שְׁמוֹת מְמֹשׁ."

- א שגעון ממש.

"וּמִי שֵׁיִשׁ לוֹ דַּעַת צַח כָּל שְׁהוּא, וּמְשַׁעַר בְּלִבּוֹ קָצֵת אֶת גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא וְתַבְרָה, בְּנֹדְאֵי הַיֵּצֶר הָרַע הִזָּה הוּא אֲצֵלוֹ שְׁמוֹת גְּדוֹל."

אז ער האט נאר א שטיקל 'דעת צך', ער ווייסט אביסל פון די גרויסקייט פון דעם אויבערשטן, זעט ער אז דער יצר הרע איז א שטות גדול, א שגעון.

"וַאֲפִלוּ נַפְיוֹן שֶׁל תְּאוֹת נְאוּף הוּא אֲצִלוֹ שְׁמוֹת, וְאִין צָרִיךְ שׁוֹם הַתְּנַבְרוֹת נְגִדוֹ."

עס פאסט אים אפילו גארנישט - ווי גייט ער אראפ אין אזא מין משוגעת, אין אזא מין שטות, אין אזא זוהמה^[טז].

מען זעט דאך וואס דער בעל דבר קען מאכן; די תורה גיט א דוגמא, עשו האט פארקויפט די בכורה פאר 'נזיד עדשים'. א מענטש פאר א דמיון פון א שטות פון 'דמים עכורים', וואס דאס איז די גרעסטע עניות, גייט ער און ער פארבייט אלע עולמות פאר דעם! פאר אזא שטות...

זאגט דער רבי, ווער עס האט א 'דעת צח קצת, ומשער בלבו גדולת הבורא', איז אים דער יצר הרע א 'שטות גדול ושגעון, ואין צריך שום התגברות נגדו'.

"רַק שְׁיֵשׁ לוֹ יִצְרַר הָרַע אַחַר גְּבוּהַ מְזַה הַרְפָּה."

א מענטש וואס האט א העכערן דעת, האט אן אנדער סארט יצר הרע, א העכערע יצר הרע.

"אֲבָל זֶה תֵּיצָר הָרַע שֶׁל רוּב הָעוֹלָם הוּא שְׁמוֹת גְּדוֹל בְּאֵמֶת לְמִי שֶׁהוּא רַק בְּעַל שֶׁכָּל אֵמֶת לְבָר" [טז].

*

יד. עיין שיחות הר"ן אות ש"ג: פעם אחת דיבר עמי מענין מיאוס תאוה הידוע. ואמר אז: מי שמהרהר בהרהורי נאוף הוא שוטה. כי הלא אפילו איש פשוט שקורין בעל הבית הוא גם כן אינו חפץ שיהיה נתפס חס ושלום בענין זה, וכו' עיין שם.

טו. עיין שיחות הר"ן אות נ"א: ואפילו מי שכבר נמשך אחר תאוות עולם הזה ועבר מה שעבר, ונפגם שכלו ונתבלבל ונתמעט, אף על פי כן במעט מעט שכל הנשאר יכול גם כן לעמוד, ואפילו נקודה אחת מן השכל יכולה לעמוד כנגד כל העולם עם התאוות.

אות ט"ז

וַיֵּשׁ שְׁתֵּי־צָר הָרַע שְׁלָהֶם הוּא בְּחִינַת קְלִפָּה דְקָה, וְזוֹה תִּצְר הָרַע
 אֵין מְנַרִין אֵלָא בְּאִישׁ חֵיל גְּדוֹל בְּמַעֲלָה קְצַת, אֲבָל עֲדוֹן אֵין זֶה
 תִּצְר הָרַע שֶׁל הַצְּדִיקִים אֲמַתִּיִּים, כִּי תִצְר הָרַע שְׁלָהֶם הוּא מְלֶאכֶד
 תְּקַדוּשׁ מִמֶּשׁ.

(ליקוטי מוהר"ן שם)

א הייליגע יצר הרע...

"וַיֵּשׁ שְׁתֵּי־צָר הָרַע שְׁלָהֶם הוּא בְּחִינַת קְלִפָּה דְקָה".

- אן איידעלע קליפה.

"וְזוֹה תִּצְר הָרַע אֵין מְנַרִין אֵלָא בְּאִישׁ חֵיל גְּדוֹל בְּמַעֲלָה
 קְצַת".

דאס גיט מען נישט - נאר פאר גאר גרויסע מענטשן גיט מען אט
 דעם יצר הרע וואס דאס איז א קליפה דקה.

"אֲבָל עֲדוֹן אֵין זֶה תִּצְר הָרַע שֶׁל הַצְּדִיקִים אֲמַתִּיִּים, כִּי תִצְר
 הָרַע שְׁלָהֶם הוּא מְלֶאכֶד תְּקַדוּשׁ מִמֶּשׁ".

די צדיקים, דער יצר הרע זייערע איז א הייליגער מלאך, נאר דער
 מלאך איז א מלאך מצד הגבורה - וואס זיי דארפן וויסן נישט צו
 פאלגן דעם מלאך, נאר זיי זאלן פאלגן א צווייטן מלאך וואס איז
 גענטער מערער צו דער 'צד החסד'^[17].

*

טז. עיין עוד בתורה זו בליקו"מ בפנים. גם עיין ליקוטי הלכות ה' שלוח הקן ה"ד אות ו';
 ובהל' נדרים ה"ד אות ט"ז מ"ש מוהרנ"ת לבאר בזה, וז"ל: כל הגדול מחברו יצרו גדול
 ממנו, וכמובא בדברי רבינו ע"ה בסימן ע"ב, ויש גדולים שכבר שברו היצר הרע לגמרי ואזי
 מתלבש בהם היצר הרע של בחינת דרי מעלה שהוא בחינת מלאך הקדוש ואף על פי כן

אות י"ז

גַם בְּעֵינֵי הַהִתְקַרְבוֹת עֲצָמוֹ לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ יֵשׁ יִצְרַח הָרַע גְּדוֹל, הֵינּוּ שְׁלִפְעָמִים רַבּוּי הַהִתְלַהֲבוֹת חוּץ מִהַמָּדָה הוּא מִתְיַצֵּר הָרַע, וְזֶה בְּחִינַת: "פֶּן יִהְרָסוּ לְעֵלוֹת אֶל ה'", וְצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים לְהַנְצִיל גַם מִזֶּה.

(ליקוטי מוהר"ן שם)

היצר הרע בקרבתו לפני ה'

"גַם בְּעֵינֵי הַהִתְקַרְבוֹת עֲצָמוֹ לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ יֵשׁ יִצְרַח הָרַע גְּדוֹל, הֵינּוּ שְׁלִפְעָמִים רַבּוּי הַהִתְלַהֲבוֹת חוּץ מִהַמָּדָה הוּא מִתְיַצֵּר הָרַע".

עס איז דא א יצר הרע וואס ווארפט אריין דעם מענטשן אין א ריבוי פון התלהבות, א יצר הרע וואס הייסט אים גאר דינען דעם אויבערשטן 'יותר מכפי יכלתו' - מער ווי זיינע כוחות הגוף, מער ווי זיינע כוחות הנפש, ער ברעכט אונטער, ער גייט איבער דער מאס - און פון דעם פאלט ער נאכער ח"ו אראפ^[1].

הוא יצר הרע, דהיינו שמתלבש בו בחינת קטרוג המלאכים הנ"ל שנמשך מגבורות ודינים כנ"ל שקטרוגו ואמרו 'מה אנוש כי תזכרנו', דהיינו שיש לו יצר הרע בענין ההתקרבות לה' יתברך, כמו שכתב רז"ל שם בסיומן ע"ב שיש יצר הרע גדול בענין ההתקרבות לה' יתברך בחינת 'פן יהרסו אל ה' לעלות' וכו', היינו שמתאוה רק להתקרב לה' יתברך ולעלות תמיד בעליה לבד בלי הפסק ואינו רוצה להוריד עצמו כלל למדרגות התחתונות לעבוד את ה' בתמימות ולהגביה ולקרב כל המדרגות התחתונות לה' יתברך, כי נדמה לו שכבר הוא מקורב לה' יתברך ויודע בדיעת ה' יתברך, ולפי ידיעתו את גדולת הבורא יתברך אינו כדאי בעיניו להוריד את עצמו למדרגות התחתונות לקרב המרוחקים ביותר. אבל באמת זה הוא פגם גדול, וכו' עיין שם.

יז. וכמבואר בטוטו"ד בליקוטי הלכות הל' מנחה ה"ז אות ח'; תרומות ומעשרות ה"ג אות ב'.

"וְיָוֶה פְּחִינָת: 'פֶּן יַחְרְסוּ לְעֵלוֹת אֶל ה'" [יח].

- אט דאס האט זיי דער אויבערשטער אנגעזאגט פאר קבלת התורה אז זיי זאלן אויף דעם נישט עובר זיין, זיי זאלן מקבל זיין השגות אלוקות נאר לפי זייערע כוחות, לפי זייער מוח, יעדער איינער זאל גיין לפי זיין דרגא, דעמאלטס וועט עס בלייבן ביי זיי מיט א קיום. טאמער מען איז חלילה הורס, קען עס צובראכן ווערן.

אט דאס איז טאקע געווען דער פגם פון 'נדב ואביהוא', זיי זענען געווען די גרעסטע מענטשן אין דער וועלט [ט]; אבער עס איז געווען ביי זיי א הריסה דאס וואס "וַיַּחְזוּ אֶת הָאֱלֹקִים" [כ] - זיי האבן געקוקט אויף גאר א הויכן פלאץ, וואס דורכדעם זענען זיי נסתלק געווארן, עס איז געווען א הריסה כלפי זיי [כא].

נישט זיך שטופן...

עס ווערט געבראכט; ווען דער אויבערשטער איז געקומען, "וְאָתָה מִרְבַּבַּת קִדְשׁ" [כב], איז ער געקומען מיט צוואנציג טויזנט מלאכים מקבל זיין דער תורה; 'לא כבבשר ודם' וואס ער קומט מיט זיין 'גאנצער' כבוד, נאר דער אויבערשטער האט גענומען א מועט - נאר 'צוואנציג טויזנט', אדער ווי אין איין פלאץ שטייט [כג] - 'צוויי-און-צוואנציג טויזנט' מלאכים.

שטייט, וואס האבן די אידן זיך אפגעלערנט פון די מלאכים? - ווייל אויב זיי זענען געקומען, איז עס דאך געווען א געוויסער לימוד.

יח. שמות יט, כ"א.

יט. עיין רש"י ויקרא י', ג'.

כ. שמות כד, י"א.

כא. עיין ליקוטי הלכות הל' נדרים ה"ד, אות ט"ז; הל' מנחה ה"ז אותיות י', י"ח; שלוח הקן ה"ד, אות י"ד; הל' תרומות ומעשרות ה"ג, אות ב', ועוד.

כב. דברים לג, ב'.

כג. שמות רבה כט, ב'.

ווערט געבראכט^[כד], זיי האבן געזען א שיינע זאך אויף זיי - יעדער איינער איז געשטאנען אויף זיין ארט.

ווייל בשעת קבלת התורה איז יעדן געווען אונטערעסאנט צו זיין וואס נענטער, זען וואס טוט זיך, עס איז דאך געווען שרעקליכע גילויים. האבן זיי געזען אז יעדער מלאך איז געשטאנען אויף זיין פלאץ און נהנה געווען מזיו השכינה פון וואנעט ער איז געשטאנען; אז מען האט אן אנדערן געשטעלט נענטער, האט דער אנדערער נישט געשטופט דעם צווייטן, נאר יעדער איינער איז געשטאנען אויף זיין פלאץ.

עס איז געווען א לימוד ביי אידן - שטיי אויף דיין פלאץ; זיי מקבל פון דיין פלאץ - וועסטו זען^[כה].

כד. עיין מאור ושמש פר' במדבר ד"ה 'במדבר ד"א הביאני אל בית היי': וזה פירוש המדרש הנ"ל דבר אחר הביאני אל בית היין בשעה שנגלה הקב"ה על הר סיני ירדו עמו עשרים ושנים אלף רבבות של מלאכים שנאמר וגו' והיו עשויין כולן דגלים דגלים, פירוש שחנו איש על מחנהו ואיש על דגלו ולא אז שום אחד מהם ממחיצתו אפילו לראות יקר תפארת גדולת הבורא ברוך הוא אלא כל אחד עמד במקומו שאנן והשקט והיה מצפה אם יעזור לו ה' יראה במקומו הראוי לו, וכשראו ישראל זאת התחילו מתאווין לדגלים, אמרו, הלואי אנו נעשים דגלים כמותן, רצה לומר, הלואי שיהיה בינינו מדה זו שיכיר כל אחד מקומו הראוי לו ולא ידחוק את חבריו לעלות למעלה אלא יצפה להקב"ה ויעזור לו שיוכל ממקומו להשיג ולשמוע עבדות ה', לכך נאמר ודגלו עלי אהבה וגו' ... ומדריגה זו למדו ישראל מסיני שראו המלאכים נעשים דגלים שלא נכנס אחד בתחום חבריו לא מיכאל נכנס בתחום גבריאל וכו' רק כל אחד עמד על מקומו ומשם השיגו כל אחד כפי שכלו כך נתאוו ישראל ואמרו הלואי אנו עושים כך שלא ידחוק אדם את חבריו ליכנס לפניו ממדריגתו הראוי לו.

כה. עיין לקט אמרים (ח"א דף י"ז) וז"ל הגה"צ שליט"א: יש ומידת הקנאה מתעוררת באדם עקב רצונו העז להגיע באמת לדרגת חבריו הגדול ממנו בהכירו במעלותיו, או ברצונו לדמות לגדול בישראל ומוכן לסבול את מעבריו של אותו אדם גדול כראוי, כדי לזכות להגיע לדרגתו - גם זה הבל הוא.

אין האדם זקוק לצאת ולחפש מסמרים בבית מרקחת בכדי לחזק ולחסן את מידותיו... המסמרים נמצאים אצלו בביתו... על כל צעד ושעל נתקל הוא בדברים הגורמים לנטיות מעוקמות ומפותלות, מרגע קומו ועד שנתו. אם יזכה האדם ויתגבר על עצמו לקבלם כראוי באמונה ובהכנעה, ולתקנם כפי יכלתו - אשרי לו בזה ובבא. אינו צריך ללכת לחפש דברים

מדריגת 'נכנס ויצא בשלום' שייך לכל אחד ואחד

עס איז אמאל אריינגעקומען צו רבי'ן איינער פון דעם רבינ'ס מענטשן און האט געפרעגט דעם רבי'ן עפעס א זאך און דער רבי האט אים געענטפערט. ווען יענער איז ארויסגעגאנגען, האט דער רבי געזאגט: **"נכנס בשלום ויצא בשלום"** [כז].

רבי נתן האט זיך אביסל פארוואונדערט אויף דעם ווארט, "נכנס בשלום ויצא בשלום"? - (הלא אפילו צדיקים גדולים לא כולם זכו לזה, והאיש ההוא היה איש בעל הבית). האט דער רבי געזאגט: **"לפי דרגתו!"** [כח].

'לפי דרגתו' - ער ווייסט וואס ער פרעגט, ער ווייסט וואס ער ענטפערט, ער ווייסט וויאזוי צו אָננעמען דער זאך וואס מען ענטפערט אים 'לפי דרכו'.

ווייל דער אמת איז, דער רבי זאגט אין ליקוטי מוהר"ן אין תורה ל"א [כח], דאס איז דא אפילו ביים התקרבות לצדיק אויך; אזוי ווי ביי דער התקרבות להשם יתברך איז דא אט די ד' מידות - פון 'נכנס בשלום ויצא בשלום', און 'הציץ ונפגע' - א ריבוי אור מיט וואס ער ווערט חלילה אינגאנצן פארטומלט, אדער 'הציץ ומת' - ער האט נישט געקענט אויסהאלטן און געשטארבן, און 'קיצץ בנטיעות' אזוי ווי עס איז געווען ביי אַחר'ן וואס ער האט באקומען אזא ריבוי אור

שאינו מצווה עליהם... כי אם לקבל את שלו באהבה, כי זהו תיקונו המיוחד לו מעם השם אלקי ישראל.

כו. עפ"י גמ' חגיגה יד ע"ב.

כז. עיין שיח שרפי קודש (ברסלב, ישן) ח"ב, אות קמ"ו.

כח. וזל"ש באות ט', בא"ד: וזה בחינת (חגיגה יד): 'ארבעה שנכנסו לפרדס, רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום, בן עזאי הציץ ונפגע, בן זומא הציץ ומת, אחר קיצץ בנטיעות'. ואלו הארבע בחינות הם בחינות צדיק, ורשע, עובד אלקים, ולא עבדו, האמורים בפסוק (מלאכי ג'): "ושבתם וראיתם בין צדיק וכו', ואלו הארבע בחינות הם נמצאים בכל בני אדם הרוצים ליכנס לעבודת ה', ולהתקרב להצדיק והרב שבדור. כי יש מי שהוא נכנס ונתקרב להצדיק, והוא מקבל ממנו דרך ישרה לעבודת ה' לפי מדריגתו וערכו. והוא בחינות צדיק, בחינות רבי עקיבא שנכנס בשלום ויצא בשלום, וכו' עיין עוד שם.

וואס דורכדעם פאלט מען אריין אין שאול תחתיות^[כט]. זאגט דער רבי, ביי דאס התקרבות לצדיק איז אויך דא די זעלבע זאך.

יעדער איינער דארף זיך אכטונג געבן און זען אז ער זאל מתפלל זיין אז ער זאל זיין א 'נכנס בשלום ויצא בשלום'^[ל].

זיך דערלערנען פון די אייגענע דורכפעלער

על-פי רוב בדרך כלל זעט מען עס; אז מען טוט א פעולה דארף איך זען ווי איך קוק אויס נאך דער פעולה, דעמאלטס זעה איך צו עס איז געווען 'ריבוי אור' צו נישט, עס איז א דבר ידוע, אלעמאל איז אזוי, נאכדעם זעט מען עס, אזוי איז דער מציאות.

אז איינער טוט א שטארקע פעולה, און נאכער וואס ער האט זיך אזוי אנגעשטרענגט דאוונט ער נישט בזמן, צו ער פארשפעטיגט זמן קריאת שמע, צו עס שאדט אים פון לערנען צו פון דאווענען און פון עבודות פשוטות, איז א סימן אז עס איז געווען א ריבוי אור.

כט. עיין ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' פ"ב: **ומצינו שאלישע-אחר עלה לרקיע על ידי שם, ואף על פי כן כפר בעיקר** (הגיגה יד). **והדבר תמוה**, כי אדרבא, כי כל מה שאדם נתעלה ביותר, בודאי הוא יותר קרוב לאלקות, כי כל הטוב הוא אלקות, כמו שכתוב (תהלים קמ"ה): "טוב ה' לכל", ואנו רואים בהיפך, כשאדם בא בעשירות, בטוב, אזי הוא שוכח בהקדוש ברוך הוא? ותדע, שזה בחינת (בראשית כ"ז): "ותכהינה עיניו מראות", מחמת שנתקרב ביותר אל האור אלקות, אזי האור מכהה עיניו ומזיק לו, כמו כשאדם מסתכל בעצם השמש, אור השמש מזיק לעיניו.

ל. עיין 'דרך כוכב' (תורה ב' שיעור י') וז"ל הגה"צ שליט"א: וצריך בזה (אמונת צדיקים) זהירות יתירה, כדאיתא בלקו"מ (סי' ל"א) כי מה שמסופר בחז"ל על הארבעה שנכנסו לפרדס (הגיגה יד); רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום, בן עזאי הציץ ונפגע, בן זומא הציץ ומת, אחר קיצץ בנטיעות – כל בחינות אלו נמצאים גם בהתקרבות לצדיק.

זהו כלל בכל תורתנו הקדושה, "שכה נעשית לו סם-חיים, לא זכה נעשית לו סם-מות ח"ו" (יומא עב ע"ב) ורבינו מבאר שבכל דבר שבקדושה יש את שני הכוחות הללו, עער"ש באריכות, וע"ע סוף ספר 'אוסף אמרים' אלול ימים נוראים סוכות, מאמר 'אמונת צדיקים'.

איינע פון די יצר הרע'ס איז א מין יצר הרע וואס רופט זיך "ריבוי אור" [לא].

עס איז אלעמאל א כלל: א מענטש קען פון אלע מכשולות וואס ער האט געהאט מאכן געוואלדיגע תיקונים! [לב].

אז א מענטש זעט אז ער פירט זיך אויף אזא אופן וואס איז געווען א ריבוי אור, עס האט אים געשאדט, ווייסט ער אז ווען ער נעמט זיך א צווייטן מאל, זאל ער וויסן פון וואס זיך אכטונג צו געבן, און אויף וואספארא אופן זיך אכטונג צו געבן, און וואספארא חלק זאל ער ארויסנעמען וואס דאס איז יא געווען גוט, און וואספארא חלק זאל ער פאררעכטן.

אמאל פאלט מען ח"ו אינגאנצן אראפ אז מען הערט אינגאנצן אויף די עבודות, (אבל אין זה נכון), מען דארף נאר וויסן אויף וואספארא אופן, און וויסן אז עס איז נישט געווען לפי ערכי, עס איז נישט געווען לפי מוחי.

זאגט דער רבי:

"ויצריבין לבקש רחמים להנצל גם מזה"

- פון דעם יצר הרע וואס ער הייסט "ריבוי אור".

טאקע ביי דעם ענין פון 'ריבוי אור' איז נישטא קיין כלל, עס איז דא אמאל א מענטש וואס ער האט א שטארקער מוח, מיט א שטארקן

לא. עיין ליקוטי הלכות הל' ראשית הגז ה"ג אות ג': וזה ידוע שכל העונות נמשכין מבחינת ריבוי אור שגרים שבירת כלים מיתת המלכים שמשם נמשך היצר הרע וכל הסטריין אחרנין וכל העונות חס ושלום, כידוע. ועל כן עיקר התיקון על ידי צמצום האור לתקן כלים הרבה לקבל האור בהדרגה ובמדה כראוי.

לב. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' כ"ב אות י"א מה שביאר רביז"ל עה"פ והמכשלה הזאת תחת ירך - אשר דרשו ע"ז חז"ל 'אלו דברי תורה שאין אדם עומד עליהם אא"כ נכשל בהם' [מובא בתמצית לעיל אות ה']. גם עיין שם סי' כ"ז אות ח' מה שביאר רביז"ל על מאמר חז"ל 'רציצא דמיית בביעותיה, היכא נפק רוחא, אמר להו, בהיינו דעאל' [מובא בתמצית

כת, וואס ביי אים איז דאס א פשוט'ע עבודה, און ביים צווייטן איז עס 'ריבוי אור'^[ג].

יעדער איינער דארף שוקל זיין ביי זיך און מתפלל זיין אויף אן אור וואס זאל זיין לפי זיין געזונט, לפי זיין ווייב און קינדער, לפי זיין שטוב, לפי זיין כוחות הגוף, לפי זיין כוחות הנפש, דעמאלטס האט עס א געוואלדיגע הצלחה.

געהייסן צוריק אריינשטעקן דער אַרבל

מען זעט אן אינטערעסאנטע זאך, דער הייליגער רבי, ביי דער הסתלקות איז דער רבי געווען אין א געוואלדיגן דביקות. רבי נתן זאגט^[ד], דער רבי איז געלעגן ביי דער הסתלקות אזויווי בשעת ער איז געווען בחיים חיותו - אין א גרויסן דביקות, מיט א געוואלדיגע נעימות, מיט א געוואלדיגע זיו השכינה - אויף אזא סארט אופן איז

לעיל אות ט'^ו). גם עיין ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' ק"ב מה שאמר פע"א רביז"ל: **אם אתה מאמין שיכולין לקלקל תאמין שיכולין לתקן.**

ג. עיין ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' ה' אות ז': כל אחד ואחד יש לו גבול וצמצום בשכלו לפי ערכו, שאפילו בקדושה אסור לו לצאת חוץ לגבול שיש לו, בחינת: 'במופלא ממך אל תדרוש וכו', בחינת (שמות יט): **"פן יהרסו אל ה' לראות"** וכו'. וזה בחינת (שם לג): "ושמתוך בנקרת הצור" הנאמר במשה בעת שזכה לראות ולהשיג מה שהשיג, היינו שהבטיחו השם יתברך להגן עליו, שיהיה נסתר בנקרת הצור, דהיינו בחינת צמצום, שלא יצא המה לשוטט חוץ לגבול שהיה לו. [הגהה: פירוש, **כל אחד ואחד יש לו גבול וצמצום בידיעת אלקותו, לפי ערכו ומדרגתו.** כי מה שנחשב להקטן במעלה בחינת במופלא ממנו, שהוא למעלה ממדרגתו, וצריך לצמצם שכלו שם, זה אצלו בחינת במופלא ממנו. והאדם הגדול ממנו במעלה הגבוהה, הוא יכול להשיג זאת, רק שהוא יש לו צמצום וגבול אחר גבוה ממנו, ששם הוא צריך לצמצם שכלו. וכן אדם הגבוה עוד יותר, גם זה אינו נחשב אצלו בחינת במופלא ממנו, רק שיש לו צמצום וגבול גבוה עוד יותר. **וכן בכל אדם ואדם לפי מדרגתו. נמצא שלכל אדם וכל בריה יש לו צמצום וגבול מיוחד בהשגת אלקותו יתברך לפי מדרגתו,** שעד זה הגבול מותר לרדוף מחשבתו להשיג ממנו יתברך לא יותר], עכ"ל"ש. גם עיין ליקוטי הלכות הל' ברכת הפירות ה', אות כ'.

ד. עיין ימי מוהרנ"ת אותיות ס"ג, ס"ה.

ער געלעגן פאר דער הסתלקות, ער איז אויסגעגאנגען פאר השם יתברך ממש בבחינת 'מיתת נשיקה'.

אין אזא מין זמן וואס דער רבי איז געווען אזוי מין קראנק, וואס מצד שני איז ער געווען אין אזא מין געוואלדיגע דביקות, האט זיך אים ארויסגעשטעקט דער 'בית יד' - די ארבל פון די הענט - פון קאפטן, האט דער רבי מרמז געווען אז מען זאל עס אים אריינטון.

אַה! מען קען זען ווי דער צדיק איז 'אחיד לעילא ותתא!' דער צדיק וואס ער האלט פארן הסתלקות, ער האלט אויף אזא מדריגה, און דא איז דא א פשטות'דיגע ארדענונג, אז אזויווי א מענטש דארף גיין מיט דרך ארץ, און דער דרך ארץ גייט אז דער 'בית יד' איז אונטער דעם קאפטן - אונטער דעם מלבוש עליון, האט דער רבי מקפיד געווען דערויף.

זעט מען, ביי די גרעסטע צדיקים פאלט קיינמאל נישט ארויס קיין הלכות פשוטות, פשוט'ע מידות טובות, הנהגות טובות, מעשים טובים. אפילו זיי האלטן ביי דער גרעסטער דרגא, פירן זיי זיך בתכלית התמימות, בתכלית הפשיטות, ממש אזויווי עס שטייט אין קיצור שלחן ערוך, בתמימות ובפשיטות, גאנץ, אזוי ווי עס שטייט [לה]: **"וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם"**.

חזק ואחוז עצמך

די וואס זיי טענה'ען אז אויב מען גייט מיט אמונה גייט מען קאפ אין וואנט, אדרבה - אז מען גייט מיט שכל גייט מען גוט קאפ אין וואנט, אין א 'מבוי סתום' וואס מען קען זיך נישט קיין דיר טון!

נאר מיט אמונה קען מען צוקומען!

דאס איז א 'קבלה מסיני'!

דער הייליגער רבי האט דאס געוואוסט קלאר, דאס האט דער רבי אפגע'דש'נט, אז אלעס - מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין - די גרעסטע תורות, אלץ איז בלול מיט אמונה און מיט תמימות!

אויך אזא 'סיפורי מעשיות' אין וואס דער רבי דערציילט דעם סוד הבריאה, דעם סוד הבריאה, וואס הגם דאס אליין איז דאך אזא חכמה נפלאה צו דערציילן בפשטות אזעלכע מעשיות וואס א ילוד אשה קען גאר נישט היינט אויסהאלטן אזעלכע מעשיות, 'עם כל זה' זעט מען די 'תמימות' פון דעם וואס דער הייליגער רבי האט געקענט אריינלייגן אזעלכע הויכע זאכן - אין אזעלכע דברים פשוטים! אויף 'זשארגאן' (- אידיש!) און עס ליגט נאך אין דעם אזעלכע צירופים נפלאים! "מי שמע כזאת ומי דאה כאלה?!"

אשרינו!

(מתוך דברות קודש בעצרת חג הפסח שנת תש"ס לפ"ק)

